

İstanbul Türk anonim su şirketi imtiyazile tesisatının satın alınmasına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 27/V/1933 - Sayı : 2411)

No.
2198

Kabul tarihi
20 - V - 1933

BİRİNCİ MADDE — Nafia vekilliği ve İstanbul belediyesi ile İstanbul Türk anonim su şirketinin salâhiyetli murahhası arasında 1932 yılı kâmunuevvelinin 27 inci günü muvakkaten imzalanan ve şirketin imtiyazile bütün tesisatının satın alınmasına dair olan mukavelename tasdik edilmiş ve katî olarak imzası için Nafia vekiline salâhiyet verilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Terkos gölü civarında bulunup Millî Müdafaa vekilliği ile şirket arasında aidiyeti ihtilâflı olan dekovil bütün teferruatile birlikte İstanbul belediyesine bırakılmıştır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Terkos gölünün taşınak yaptığı tahribattan dolayı Evkaf idaresi şirket aleyhine açtığı zarar ve ziyan davasından vaz geçecek ve gerek şirket ve gerekse belediyeden bir şey istemeyecektir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Şirkete verilecek senelik taksitlerin tediyesine, belediye hesabına tahsil edeceği resim kesirlerinden alıkoymak şartile, Hükûmet namına, Maliye vekili kefalet eder.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunun hükmü neşri tarihinden başlar.

ALTINCI MADDE — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

22 mayus 1933

MUKAVELENAME

Bir taraftan Nafia vekili Hilmi Beyefendi Hazretleri tarafından temsil edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve İstanbul Vâli ve belediye reisi Muhiddin Beyefendi tarafından temsil edilen İstanbul Belediyesile;

Diğer taraftan Beyoğlu . . . . . noterliğince musaddak . . . . . tarihli salâhiyetnameye istinaden hareket eden Müsyü Gastelneau tarafından temsil edilen ve aşağıda muhtasaran (Şirket) tesmiye edilen:

İstanbul Türk Anonim su şirketi;
beyninde aşağıda yazılı mukavele aktedilmiştir. Şöyle ki:

Madde — 1

Şirket, 4 cemazielahir 1290 tarihli ferman ve 8 recep 1291 tarihli mukavele ve 28 eylül 1303 tarihli mukavelei munzamma ve bunların merbutu bulunan şartnameler ve teferruatı mucibince inşa ve tesis ettiği bentleri, su şebekesini, tevzi borularını, vana ve yangın muslukla-

rını ve suyun terfiine mahsus mevcut ve muattal bilcümle makinelerini ve terşih ve tasfiye havuzlarıyla su depolarını ve tamirat fabrika ve atelyelerini ve bütün edevata mahsus mağazalarını ve işletme ve idare umuruna müteallik bilcümle mebani ve arsalarını ve suların terfi ve tevzi umuruna muktazi bilcümle alât ve edevat ile Terkos gölünden Karaburuna kadar mevcut dekovil hattı ile muharrik ve müteharrik malzemesini ve yedek aksamını ve mağaza ve fabrika atelye ve depolarında mevcut bilcümle yedek aksamının müstamel, gayrimüstamel alât, edevat ve eşyasını ve hulâsa 31 kânunuevvel 1932 tarihinde mevcut menkul ve gayrimenkul bilcümle eşyasını bu günkü hal ve vaziyetleriyle ve bunların üzerinde ukudu imtiyaziye-den mütevellit haklarını ve işletme hakkını 1 kânunusani 1933 günü İstanbul Belediyesine devir ve temlik eyler. Bundan maada şirket Beyoğlunda kâin idaresi merkezinde mevcut bilcümle demirbaş eşyası ile vesaiti nakliyesini ve imtiyaz hakkı haricinde hakikaten veya hükmen malik olduğu menkul ve gayrimenkul emvali dahi İstanbul belediyesine gayrikabili rücu olmak üzere devir ve teslim eyler.

Madde — 2

Şirket her türlü düyun ve taahhüdtan ari olarak devir ve temlik ettiği bu tesisat ve emvale mukabil Hükûmette şirketi imtiyazlarından mütevellit bilcümle vecaıpten beri olduğunu kabul ve tasdik eyler.

Madde — 3

Şirket, harp zararı unvanı altında Hükûmetten bir gûna mütalebede bulunmamağı ve su bedeli ve saireden mütevellit resmî dairelerden 1 kânunusani 1932 tarihine kadar matlûbu olan mebalîği talep etmemeğı kabul ettiği gibi bilmukabele Hükûmette dekovil malzemesi ile buna müteferri mütalebat için şirketten bir gûna mütalebede bulunmamağı ve Terkos gölü civarındaki bendin, cıvar araziye ika ettiği iddia olunan hasardan dolayı şirket aleyhine açılmış olan davadan ve bu işten dolayı serdolunan diğer mütalebatından evkafın ferağat etmesini temin etmeğı kabul ve taahhüt eder. Ve tarafeyn bu meselelerden dolayı yekdiğerinin hukukunu mütekebilen ibra eder.

Madde — 4

İşbu devir ve temlik dolayısıyla İstanbul belediyesi « şirketin matlûp kambiyo » hesabına olarak 1933 senesinden itibaren imtiyaz müddetinin nihayetine kadar her sene muntazaman 31 kânunuevvel tarihinde mubayaa bedel ve tazminatı olarak İstanbulda şirket tarafından gösterilecek bir bankaya Fransız francı olarak 1 300 183 (bir milyon üç yüz bin yüz seksen üç) frank tediye etmeğı kabul ve gayri kabili rücu olmak üzere taahhüt eyler. İşbu meblâğda Şirket obligasyonlarının faiz ve amortismanlarının karşılığı olan yüz bin yüz seksen üç Fransız francı dahil olup bunların tediyesi şirkete ait olacaktır.

Yukarıda zikredilen senelik taksitlerin memleket haricine çıkarılması hususunda emsaline nazaran dun bir muamele yapmamağı Hükûmet taahhüt eder. İstanbul belediyesi, yeni su işletme idaresinin temin edeceği gayrisafi hasılâtından yukarıda zikrolunan taksitleri tediye edecektir. İşbu taksitlerden her hangi birinin bedelâtı eda edilmediğı takdirde vadesi hulûlünde bunun tediyesini Hükûmet tekeffül eder.

Madde — 5 —

Şirket, her sene ayırmakta olduğu (büyük tamirat) ve (makinalar tecdit akçesi) ni 1932 senesi blânçosunda dahi tefrik edecek ve bu meblâğı 1 kânunusani 1933 te tesisatın devir ve tesellümünde şebekenin 1933 senesi zarurî tamiratı karşılığı olarak İstanbul belediyesine tediye edecektir. İşbu mebalîğin altmış yedi bin beş yüz lira olarak tesbit olunması tarafeynce kabul edilmiştir.

Madde — 6

Şirket Türkiye Cumhuriyeti dahilinde kalan veya işbu mukavenenin aktinden sonra dahil olacak olan esham ve tahvilâtına ait kuponların tediyatını Paristeki kuponların tediyeye tarihlerinde İstanbulda tediyeye etmeği ve sermayenin iadesi hususunda şirket heyeti umumiyesince usulü dairesinde müttihaz mukarrerattan Türkiyedeki hâmilleri de aynı derecede müstefit etmeği kabul ve taahhüt eder. İstanbulda hâmillere yapılacak her nevi tediyat, aynı tarihte yapılan tediyatın o günkü Fransız frangı borsa rayici üzerinden hesap edilecektir.

Madde — 7

Şirket, işletme umurunun istilzam ettiği bilcümle kuyudunu ve abonelere ait cari hesap ve depozito defterleriyle 1933 senesi 1 kânunusaniye meri veya munkazi olupta henüz tecdit edilmemiş mukavelenamelerini, abone, kontör listelerini, bidayeti teşekkülünden itibaren istihlak istatistiklerini, bilcümle şebeke ve tesisatına ait plân, işletme talimatnamesi ve sairiyi ve menkul ve gayrimenkul emvalinin demirbaş listesini hulâsa tesisat ve abonelerle alâkadar işletme, fen, idare, cari hesap ve tasarrufa müteallik her nevi vesaik kuyut ve defterini 31 kânunuevvel 1932 akşamı İstanbul belediyesinin salâhiyeti tammeyi haiz memurlarına mazbata mukabilinde teslim etmeği deruhde ve taahhüt eder. Kezalik şirket işbu mukavelenamenin imzası tarihinden itibaren en çok bir ay zarfında gayrimenkul mallarına ait tapu kayıtlarının İstanbul belediyesi namına tescili için icap eden takrirleri vermek üzere İstanbul belediyesinin göstereceği zatı salâhiyeti kâmile ile tevkil etmeği taahhüt eder.

Madde — 8

1932 senesi nihayetine kadar şirketin aboneler nezdinde tahakkuk eden alacak hesapları aynı seneye ait blânçonun tanziminde katî surette tesbit edilecek ve bu alacaklar şirkete ait olacaktır.

Bu hesaplar iki kısma ayrılacak ve 1932 senesi hususî abone hesapları birinci kısma ve 1932 senesi Hükümet daireleri hesapları ile aynı seneden evvelki zamanlara ait hususî abone hesapları ikinci kısma dahil bulunacaktır.

İstanbul belediyesi birinci kısım hesaplarına ait şirketin alacaklarını 1933 senesi nihayetine kadar şirkete tediyeye edecektir.

İkinci kısım hesaplara ait alacaklardan tahsil edilebileceği miktarları keza şirkete tediyeye edecek ve her iki kısma ait tahsilâtın hâsıl olan mebalîğden % 5 (yüzde beş) tahsil ücreti olacaktır.

Bu maddede yazılı bütün tahsilâtın hâsıl olacak mebalîğin Türkiye haricine çıkarılması hususunda dördüncü madde tatbik edilecektir.

Bilmukabele şirket 1 kânunusani 1933 te başlayan devreye ait olup şirkete evvelden tahsil edilmiş abonman bedellerini ve abonelerden alınmış olan bilûmum depozito akçelerini nakten ve kuyudatını aynen belediyeye devrî teslim edecektir.

Madde — 9

İşbu mukavelenamenin beşinci maddesinde mevzubahis tecdit akçesi hariç olmak üzere 31 kânunuevvel 1932 tarihinde katolunacak hesap üzerine tanzim olunacak blânçoya nazaran şirket kasasında ve bankalarda şirket hesabına mevcut bilcümle nükudün bir sene zarfında taksitle memlekettten ihracına Hükümetçe müsaade olunacaktır.

Madde — 10

Zeyli mukavelenameye merbut şartnamenin 15 inci maddesinde musarraha olduğu veçhile imtiyazın mubayaa masarifi ile gayrimenkullerin intikal ve tescillerine ait masraflar ve işbu mukavelenamenin pul bedelleri İstanbul belediyesine aittir. Ancak mukavelenamenin dördüncü

maddesi mucibince senevî taksitlerin makbuz pulları şirkete ait olacaktır.

İşbu mukavelename mucibince şirkete ait bulunan bilcümle mebalîğ 28 Eylül 1303 tarihli mukavelei munzammanın onuncu maddesi mucibince kemakân her türlü vergilerden muaf olacaktır.

Madde — 11

İşbu mukavelenamenin tatbik ve tefsirinden dolayı zuhur edecek bütün ihtilâfların hakemler marifetile halledilmesini iki taraf kabul etmişlerdir. İhtilâf vukuunda her iki taraf birer hakem tayin edecek ve bu iki hakem arasında fikir mutabakatı hâsıl olmadığı takdirde Temyiz mahkemesi birinci reisi tarafından üçüncü bir hakem intihap edilecek ve üçüncü hakemin vereceği karar her iki taraf için muta olacaktır.

Muvakkat madde

Üç taraflı olarak bu gün Ankarada parafe edilmiş olan işbu mukavelename Büyük Millet Meclisinin tasdikna arzedilecektir.

Mukavelenamede münderiğ ahkâma tevfiikan meriyeti ancak 1 kânunusani 1933 tarihinde iptidar eyleyecek olan mezkûr tasdika intizaren şirketin bilûmum işletme muamelâtı hali hazır kadrosile İstanbul belediyesinin murakabesi altında ve belediye hesabına olarak mezkûr 1 kânunusani 1933 ten itibaren icra edilecektir.

27 - XII - 1932

<i>Cumhuriyet reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	21 - V - 1933 ve 1/563
<i>Bu kanunun nesir ve ilânının Başvckilliğe bildirildiğine dair Cumhuriyet Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	22 - V - 1933 ve 4/457
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 13 20 15 58,206:210,212,219,238:241